ਹਾਮਿਦ ਅਲੀ ਖਾਨ (ਡੀ) ਐਲਆਰਐਸ ਰਾਹੀਂ। ਏ.ਐਨ.ਆਰ.

ਬਨਾਮ।

ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2012 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1267)

ਨਵੰਬਰ 23, 2021

[ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894:

ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਤੇ 17 (4) - ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ - ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 17 (4) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ - ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 17 (4) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਦੀ ਹੈ - ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 4 - ਸਕੀਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ, 2013 ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸ. 5ਏ - ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਧਾਰਾ 5ਏ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੀ - ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਨਮੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਉਂਦਾ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਜੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੱਥੀਂ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਏਗੀ।

ਸ. 17 (4) – ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ – ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ: ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਗੇ ਅਤੇ ਗੰਜੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਧਾਰਾ 17 (4) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਥਾਪਿਤ - ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਸ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਅਯੋਜੀਤ: 1.1 ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਏ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਇਸ ਲੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੀ

ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੱਥੀਂ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਏਗੀ. ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਾਂਗ, ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਉਂਦਾ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਖਾਲੀ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [227- ਬੀ-ਐੱਫ]

1.2 ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤੱਤ ਹੈ. ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਗੇ ਅਤੇ ਗੰਜੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 17 (4) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗਵਟੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਧਾਰਨਾ ਕੁੱਲ ਸਬੂਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਸ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 23] [227-F-H; 228- ਏ-ਸੀ]

1.3 ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ-ਖੁਰਜਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ (ਪੂਰਕ) ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (1) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 5 ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 'ਦੇਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ'। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਲੇਅ ਆਊਟ ਪਲਾਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਮ ਵਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਕ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਹਤ, ਡਾਕਘਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ 38.57% ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਸਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦਾ 4.9% ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਇਕੋ ਇਕ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ 5% ਪਲਾਟ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ, ੫੨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹੈਕਟੇਅਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 33] [233-ਡੀ-ਜੀ, ਐਚ]

1.4 ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 29.3.2006 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ 893 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ੧੩ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਲਈ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 06.10.2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਫ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ 10.10.2000 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 08.12.2006 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਲਈ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ 52.361 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਸਰੋਤ ਬਣੋ। ਧਾਰਾ ੬ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਿਰਫ 11.4.2008 ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ 11.4.2008 ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ 4/17 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ ੪ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਫਾਈਲ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਦੀ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 34-35] [234-ਏਐਫ]

1.5 ਅਕਤੂਬਰ 2004 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ 52 ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ ੬ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਕਤੂਬਰ ੨੦੦੫ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਦੇਖੋ ਸੰਚਾਰ ਮਿਤੀ 29.3.2006)। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ 6.1.2006 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਬਜ਼ਾ ਖੁਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਾਰਚ, 2006 ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤੀਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਵੱਛ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ 29.3.2006 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 36] [234-G-H; 235- ਏ-ਬੀ]

1.6 ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਫਾਰਮ ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਪਰ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਾਰਚ 2006 ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ 9.4.2009 ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਦੋ

ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ੬ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 4 (1)/(17) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ 08.10.2004 ਨੂੰ 52.361 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ 07.10.2005 ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 38] [235- ਸੀ-ਜੀ]

1.7 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ੨ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਧਾਰਾ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 39-40] [235- ਜੀ-ਐਚ; 236- ਏ-ਬੀ]

1.8 ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸਐਲਪੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ 6.11.2009 ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਛੁੱਟੀ 27.1.2012 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਲਗਭਗ ੧੨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਖਰਕਾਰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 ਨੇ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਝੂਠ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਸਕੀਮ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 41] [236- ਸੀ-ਈ]

1.9 ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਇਦਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ/ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 42] [236- ਈ.]

ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਾਵਟੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1977) **1 ਐਸਸੀਸੀ 133 : [1977] 1 ਐਸਸੀਆਰ 763 - ਨਿਰਭਰ**

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1998) 6 ਐਸਸੀਸੀ 1: [1998] 3 ਐਸਸੀਆਰ 643;** *ਆਨੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(2010) 11 ਐਸਸੀਸੀ 242: [2010] 9 ਐਸਸੀਆਰ 133;** *ਰਾਧੀ ਸ਼ਿਆਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲਆਰਐਸ ਰਾਹੀਂ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(2011) 5 ਐਸਸੀਸੀ 553: [2011] 8 ਐਸਸੀਆਰ 359;** *ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(1986) 4 ਐਸਸੀਸੀ 251: [1986] 3 ਐਸਸੀਆਰ 743;** *ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(1996) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 549 : [1995] 6 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 827;** *ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(1993) 2 ਐਸਸੀਸੀ 84 : [1993] 1 ਐਸਸੀਆਰ 269;** *ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇਰੋਸ ਸਿਟੀ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(2016) 12 ਐਸਸੀਸੀ 265: [2016] 1 ਐਸਸੀਆਰ 242 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.**

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1998] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 643	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
[2010] 9 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 133	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
[2011] 8 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 359	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
[1986] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 743	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 9**
[1995] 6 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 827	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 9**
[1993] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 269	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 9**
[2016] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 242	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 21**
[1977] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 763	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**	**ਪੈਰਾ23**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2012 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1267.

2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 26699 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28.05.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਭੈ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਕੁਮਾਰ ਮਿਲਿੰਦ, ਸ਼ਗੁਨ ਰੂਹਿਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਰਵਿੰਦਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਸਰ ਏਡੀਵੀ, ਸੌਰਵ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਅਸ਼ਵਿਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਏਡੀਵੀਐਸ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.

1. ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ 11.4.2008 ਅਤੇ 9.4.2009 ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 17 (4) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

2. ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਖੁਰਜਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ, ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 52.361 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 8.10.2004 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ 17 (4) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 881 ਅਤੇ 914 ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ५ ਏ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ 7.10.2005 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਬਜ਼ਾ ਜਨਵਰੀ 2006 ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ 29.4.2009 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਲਾਟ 914 (ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ) ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 881 ਜੋ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ 'ਜਾਪਦਾ ਹੈ'। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਲ 2009 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 52.81 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਐਸ.ਵਾਈ.880 ਅਤੇ ਐਸ.ਵਾਈ.893 ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ

ਜ਼ਮੀਨ, ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। 6.1.2006 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਲਾਟ 880 ਅਤੇ 893 ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। 10.10.2006 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 (ਅਥਾਰਟੀ) ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਅੰਡਰ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਮਿਤੀ 6.10.2006 ਅਤੇ 10.10.2006 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ 893 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ ਜਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪੱਤਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 18.12.2006 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12379 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ 6.10.2006 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ 10.10.2006 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 10.9.2008 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 17 (4) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 11.4.2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 3.1.2008, 8.2.2008 ਅਤੇ 8.3.2008 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। 27.3.2008 ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ 13 ਮਕਾਨ ਹਨ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਢੁਠੇ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ (ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਚਰ 14)। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਲੇਆਉਟ ਪਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਐਨੇਕਚਰ 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 893 ਖੁਰਜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਅਲੀਗਰਾ-ਖੁਰਜਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਯਾਨੀ ਜੀਟੀ ਰੋਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 893 ਸਕੀਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 6.10.2006 ਅਤੇ 10.10.2006 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਜੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਧ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਕਥਿਤ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 29.3.2008 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਗਲਤ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 11.4.2008 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 9.4.2009 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

3. ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੇਸ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 2004 ਅਤੇ 2005 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਤਹਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਪਲਾਟਾਂ ਵਜੋਂ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਪਲਾਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਡਿਵਾਈਡਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਟਰੰਕ ਸੀਵਰ ਲਾਈਨ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸੀਵਰ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇਗੀ। ਅੱਗੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੰਭੇ ਠੀਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਲੋਨੀ ਦਾ ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 33 ਕੇਵੀਏ ਦਾ ਸਬ-ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਚਾਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ੨੦੦੦ ਕਿਲੋਲੀਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਓਵਰਹੈੱਡ ਟੈਂਕ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹਖੰਡ, ਮਾਧਵਖੰਡ, ਉਧਵਖੰਡ, ਗੋਵਿੰਦਖੰਡ ਅਤੇ ਕੇਸ਼ਵਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 1016 ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 60 ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮਕਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 5% ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪੈਕਟ ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2004-2005 ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਲੋੜ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਤਮਾਸ਼ਾ ਸੀ।

4. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਅਪੇਲਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ:

> ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਡ, ਡਿਵਾਈਡਰ, ਸੀਵਰੇਜ ਲਾਈਨ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਲਾਈਨ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਬ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕੁੱਲ ਬਾਂਡ ਦੀ ਰਕਮ 24.09 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 19.74 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੁਰੰਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

5. ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 10 ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

> 8. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਨਕਸ਼ਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪਾਸੇ, ਸੜਕ ਹੈ. ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ।
>
> 9. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚਲਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਲਦੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕੇ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਕੇ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ੫ ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਸਕੀਮ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਕਥਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 1, ਆਨੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2] ਅਤੇ ਰਾਧੀ ਸ਼ਿਆਮ (ਮਰ ਚੁੱਕੇ) ਐਲਆਰਐਸ ਰਾਹੀਂ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹੋਰ। [3]. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

8. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ ੫ ਏ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ ੧੭ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।

9. ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਟੈਂਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

> ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਖੁਰਜਾ 2001 ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਖੁਰਜਾ ਕਸਬਾ ਦਿੱਲੀ ਹਾਵੜਾ ਲਾਈਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਸਬਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 1991-2001 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ 22.5% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਕਾਨ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਹੋ ਗਈ

03.05.2002 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 52 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 13 ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਜ

1 1998 (6) ਐਸਸੀਸੀ 1

2 2010 (11) ਐਸਸੀਸੀ 242

3 2011 (5) ਐਸਸੀਸੀ 553

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 24.09.2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ 2,29,17,8000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 08.10.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ 893 ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਬੀ. ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ 13.12.2004 ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਬੀ. ਨੇ ਕਾਲੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 57.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ 55.453 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 82000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਆਜ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸੀ। ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ 30.12.2004 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾ ੨੦੨੧ ਨੂੰ ੧੭.੦੯.੨੦੦੫ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੁਰਜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਪੀ. ਉਪ ਖੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਧਾਰਾ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ 17.10.2005 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 08.02.2008 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਕਿ 2.692 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। 11.04.2008 ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 11.04.2008 ਨੂੰ ਧਾਰਾ (4) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (17) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 09.04.2009 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 20.05.2009 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਨੂੰ 28.05.2009 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 06.07.2009 ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਏ.ਓ. ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 27.07.2009 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 16.09.2009 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 06.11.2009 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ 1975 (1) ਐਸਸੀਆਰ 802 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 11.04.2008 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 20.05.2009 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਹਨ

ਉਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਕੋ ਇਕ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਮੇਲਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਅਤੇ ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੋਰ 5. ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੰਗਣਾ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਐਸਐਲਪੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਧਾਰਾ ੫ ਏ ਤਹਿਤ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪੂਰਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤਤਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦੇ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ 893 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਨਐਚ 9 ਦੀ ਸੜਕ, ਸਕੂਲ, ਪਾਰਕ, ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ 26 ਨੰਬਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। 160 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਆਕਾਰ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਲਾਟ ਅਤੇ 200 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਆਕਾਰ ਦੇ 10 ਪਲਾਟ ਆਦਿ।

ਧਾਰਾ 5ਏ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

10. ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਵਟੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [7], 3 ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਹਾ:

4 (1986) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 251
5 (1996) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 549
6 (1993) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 84
7 (1977) ਆਈ ਐਸ ਸੀ ਸੀ 133

"10. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਰਾਏ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਰਾਏ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ. ਇਹ ਟੈਸਟ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੰਨੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਾਧੂਤਾ ਹੋਈ ਹੈ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ।

24. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਸੀਮਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਅਤੇ 102 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮ ਬੋਝ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਾਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

30. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਏ ਕੁੱਲ ਸਬੂਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮ ਜਾਂ ਸਥਿਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ, ਨੰਗੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ, ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੁਰੰਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੋਰ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

40. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ. ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੰਖੇਪ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਜਨਤਕ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਤੁਰੰਤ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਹੈ, ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

42. ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੰਗਾਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮਨ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਕੇਸ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਾਠ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਦਾ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਤੀਜਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਠ ਵਿਚ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੋਝ ਰਾਜ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ

ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮਨ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਧਾਰਾ 101 ਅਤੇ 102 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 ਅਤੇ 102 ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਬੋਝ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

11. *ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ* (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮੇਰਠ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ। ਮੇਰਠ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 13.12.1979 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਲਗਭਗ 412 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਸੀ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ 12 ਜੁਲਾਈ, 1980 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1.5.1981 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਜੁਲਾਈ 1982 ਵਿੱਚ ਮੇਰਠ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੭ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਾਵਟੇ* (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ:

> ".. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੁਰੰਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ

ਮਕਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (1) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਵਤੇ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(1977) 1 ਐਸਸੀਸੀ 133 : 1977 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 49 : ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 183 : (1977) 1 ਐਸਸੀਆਰ 763] ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਲ ੧੯੬੩ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਕਰੀਬਨ 23 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਹੰਗਾਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ..."

7.... ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛੱਡਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸੁਪਰਸਟ੍ਰਕਚਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਲੋੜ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਢਾਂਚੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

12. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ *ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਇਕ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। *ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੁੱਲ 2570 ਬੀਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਤਹਿਤ 13.01.1982 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 09.02.1982 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 (ਏ) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 24.05.1982 ਅਤੇ 26.05.1982 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ* (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੈਰਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਉਹ ਪੈਰਾ 14 ਹੈ।

14. ਸ਼੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜਾ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਹੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਮੱਧ ਆਮਦਨ ਸਮੂਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਹੈ; ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 1983 ਤੱਕ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂਬੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ 16 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਬੋਰਡ ਸਮਾਂਬੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ, ਹੁਡਕੋ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂਬੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬੋਰਡ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧੀਨ ਸਟਾਫ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ। ਜੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

13. *ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 3 ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 23.07.1983 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

> "3. ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 (1) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
>
> 4. ਇਹ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਤੁਰੰਤ ਰਾਏ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਭਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (1) ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਡਾਕਟਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ"
>
> 15. ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ। *ਅਫਲਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ* [(1975) 4 ਐਸਸੀਸੀ 285] (ਪੰਨਾ 290 ਤੇ ਐਸਸੀਸੀ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। *ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਕੇਸ* [(1986) 4 ਐਸਸੀਸੀ 251] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੇਰਠ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇਰੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅੱਜ ਵੀ ਤਰਸਯੋਗ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ *ਹਨ। ਦੀਪਕ ਪਾਹਵਾ ਕੇਸ* [(1984) 4 ਐਸਸੀਸੀ 308 : (1985) 1 ਐਸਸੀਆਰ 588] ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕਾਰਨ 8 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਸਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਤੁਰੰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। *ਜਾਗੋ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ* [(1971) 1 ਐਸਸੀਸੀ 671] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। *ਦੀਪਕ ਪਾਹਵਾ ਕੇਸ* [(1984) 4 ਐਸਸੀਸੀ 308 : (1985) 1 ਐਸਸੀਆਰ 588] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਕਸਰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਕਸਰ ਦੇਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਤੀਬਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਤੁਰੰਤਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। *ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ* [(1993) 2 ਐਸਸੀਸੀ 84] (ਪੰਨਾ 91 ਤੇ ਐਸਸੀਸੀ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ। ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ [(1995) 5 ਐਸਸੀਸੀ 587] (ਪੰਨਾ 590 'ਤੇ ਐਸਸੀਸੀ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਵਟੇ ਕੇਸ [(1977) 1 ਐਸਸੀਸੀ 133 : 1977 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 49 : (1997) 1 ਐਸਸੀਆਰ 763] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 (1) ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 4 (1) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਬੇਲੋੜੀ ਲੰਬੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 148, ਪੈਰਾ 38)

"... ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਵਟੇ, *ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ* ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ *ਗਵਟੇ* ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਈ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੁਰੰਤ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

17. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਤੱਥ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਦੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਦੇਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ਦੇਰੀ ਜਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨੀ ਹੀ ਜਲਦੀ ਹੋਵੇਗੀ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦਲਿਤਾਂ, ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ,

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤੁਰੰਤ ਰਾਏ ਬਣਾਈ, ਅਦਾਲਤ, ਅਪੀਲ ਫੋਰਮ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ। ਦਲਿਤਾਂ, ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਦ ਤੱਕ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ. ਰਾਜ ਮਕਾਨ ਦੀ ਖਰਾਬ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਿਹਤਰ ਸਵੱਛਤਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਸਤੀ ਉਸ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ।

18. ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ, ਉਸਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਰਾਜ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉੱਘੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ.

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. *ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਵਿੱਚ। ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਯੂਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* (ਸੁਪਰਾ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 14 ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਵਤੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

16. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ *ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਗਵਟੇ, ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡਾਂ ਸਮੇਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ* (ਸੁਪਰਾ) ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ: -

"ਪੈਰਾ 77. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i)ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖੇਤਰ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਉਚਿਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਜਨਤਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੋਵੇ - *ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਐਸਪੀਜੀ ਅਤੇ ਡਬਲਯੂਵੀਜੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 119], ਚਰਨਜੀਤ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ [ਏਆਈਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 41] ਅਤੇ ਜੀਲੂਭਾਈ ਨਾਨਭਾਈ ਖਾਚਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [1955] ਸੁਪ (1) ਐਸਸੀਸੀ 596].*

(ii) ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਬਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - *ਡੀਐਲਐਫ ਕੁਤਬ ਐਨਕਲੇਵ ਕੰਪਲੈਕਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [(2003) 5 ਐਸਸੀਸੀ 622; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੀਈ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ [(2003) 7 ਐਸਸੀਸੀ 336] ਅਤੇ ਦੇਵ ਸ਼ਰਨ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ [(2011) 4 ਐਸਸੀਸੀ 769: (2011) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਈਵੀ) 483]*

(iii) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਘੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ / ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸੀ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਪਨਾਹ ਦੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(iv) ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਜ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ/ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4, 5-ਏ ਅਤੇ 6 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।

(v) ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 (4) ਰਾਜ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਜਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 5-ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਜਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।

(vi) ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਬਦਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰੋ।

(vii) ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ "ਮਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ (2) ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 17 (4) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 17 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(viii) ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਵਪਾਰਕ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਤੇ/ਜਾਂ 17 (4) ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਵਪਾਰਕ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੁਲਾ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਧਾਰਾ 17 (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5-ਏ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(9) ਜੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 17 (1) ਅਤੇ/ਜਾਂ 17 (4) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ 12.03.2008 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

18. *ਆਨੰਦ ਸਿੰਘ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੋਰਖਪੁਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ੨੦੦੩ ਅਤੇ ੨੦੦੪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ੪ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੀ 28.12.2004 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੋਰਖਪੁਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਾਣੀ, ਜ਼ਮੀਨ, ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ, ਸੀਵਰੇਜ ਲਾਈਨ, ਡਰੇਨੇਜ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 8 ਤੋਂ 9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਗਵਟੇ, ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ, ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼* (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

41. ਉੱਘੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਲੋਕ ਹਿੱਤ, ਆਮ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡੋਮੇਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਕਟ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁਣ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300-ਏ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ. ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

42. ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਬਤ, ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ.

43. ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਜਿੰਨੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਓਨਾ ਹੀ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ।

44. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਕ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਰਹੀ ਹੈ

ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਏ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

46. ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 17 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 17 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ (ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ) ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਦਹਾਕੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਈ ਸਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ / ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਗਵਟੇ ਅਤੇ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: -

47. ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਤੇ ਅਸਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ *ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਵਟੇ* [(1977) 1 ਐਸਸੀਸੀ 133: 1977 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 49] ਅਤੇ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ [(1986) 4 ਐਸਸੀਸੀ 251] ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ [(1998) 6 ਐਸਸੀਸੀ 1] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ *ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ* [(1986) 4 ਐਸਸੀਸੀ 251] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ *ਨਾਰਾਇਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਵਟੇ* [(1977) 1 ਐਸਸੀਸੀ 133 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ: 1977 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 49]. ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

48. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

49. ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਛੱਤ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬੇਤਰਤੀਬ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ" ਜਾਂ "ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ" ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ। ਕੀ "ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ" ਜਾਂ "ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ" ਧਾਰਾ 5-ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ? ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ" ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ "ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ" ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

51. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ" ਜਾਂ "ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ" ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

20. ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

21. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ। ਇਰੋਸ ਸਿਟੀ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ[8], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ *ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ* (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ *ਚਮੇਲੀ ਦੇਵੀ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ

22. ਅਸੀਂ ਖੇਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ. ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਏ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਇਸ ਲੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਸਲ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਅਣਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਹੱਥੀਂ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਏਗੀ। ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਾਂਗ, ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਉਂਦਾ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਖਾਲੀ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤੱਤ ਹੈ. ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਵਟੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

8 (2016) 12 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 265

ਰਿੱਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਗੇ ਅਤੇ ਗੰਜੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 17 (4) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗਵਟੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਸਲ ਸੰਕਲਪ ਕੁੱਲ ਸਬੂਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਸ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

24. 3.5.2002 ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ/ਆਈਟਮ/21 ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲਈ 52 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 6.6.2003 ਅਤੇ 18.6.2003 ਨੂੰ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਤਰ 24.9.2003 ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 18.7.2003 ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 52.361 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ 31.1.2004 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ ਦਾ ਲਗਭਗ 10% ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ 13.12.2004 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਾਕੀ ਲਾਗਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 8.10.2004 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 17 (4) ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ 7.10.2005 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ 29.3.2006 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਏਗਾ:

"ਗਾਟਾ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ -893 ਵਿੱਚ, ਪੇਂਟ

ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ (ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ) ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਤਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ਵੇਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੰਬਰ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤਿਆਰ ta_ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

25. 8.9.2005 ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ 32ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ 893 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। 29.05.2006 ਨੂੰ ਹੋਈ 33ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ 6.10.2006 ਨੂੰ ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਇੱਥੇ, ਉਹ 29.05.2006 ਨੂੰ ਹੋਈ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ 33 ਵੀਂ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 13 ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਗੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 2.9 ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ੨੦੦੬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

> ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਂਟ (ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ੈੱਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਖੋਰ ਜਾਂ ਕੁੰਡੀਆ ਆਦਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਗੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਂਟ (ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਾਮਿਦ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਾਹਿਦ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ। ਹੁਸੈਨ ਅਲੀ ਖਾਨ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

26. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10.10.2006 ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 06.10.2006 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 880 ਵਿੱਚ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦਾ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 893 ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਹਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਖੁਰਜਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਸਬਾਸ/ਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ੫੨.੩੬੧ ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਫ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ 7.1.2007 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। 3.1.2008 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। 8.2.2008 ਨੂੰ, ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 8.3.2008 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 2001 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਲਈ ਸਿਰਫ 2.692 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ 27.3.2008 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਇਹ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਉਕਤ ਪੇਂਟ (ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ) ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਫ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਪੇਂਟ (ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ) ਲਗਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਦਿਨ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਪੇਂਟ (ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ) ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ. ਮਜ਼ਾਰਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

27. ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ 14.1.2008 ਨੂੰ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ 2.692 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਜਬ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਪੱਤਰ 8.2.2008 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 (1)/17 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਿਤੀ 19.2.2008 ਹੈ। 2.3.2008 ਨੂੰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੁਝ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2033 ਐਲਏ/2006 ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਯੋਜਨਾ) ਨੇ ਛੋਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 4 (1)/17 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ 11.4.2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

28. ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 31/3 ਅਧੀਨ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ 29.5.2006 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

> ਆਈਟਮ ਨੰ. (31/3): - ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ: - ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, "ਲਾਭ - ਘਾਟਾ" ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਦਿਖਾ ਕੇ, ਵਿਸਥਾਰਤ ਵੇਰਵਾ ਵਿਕਸਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਗਠਿਤ ਬੋਰਡ/ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਣ। ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੀਮ ਦਾ 03.12.2005, 15.12.2005 ਅਤੇ 05.04.2006 ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਖੁਰਜਾ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨਗਰ ਵਪਾਰਕ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਗਏ ਗਾਟਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਲੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਇਕ ਪਲਾਟ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਲੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ 1.383 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ 1.383 ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਤੇ ਗਾਟਾ ਨੰਬਰ 893, ਖੇਤਰ 1.309 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜਿਸ ਦਾ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ 2.692 ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ। ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨਗਰ ਸਕੀਮ ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ -4/17 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਐਲਾਨ ਬਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ "ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ" ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਐਨਸੀਆਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਨਸੀਆਰ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਮੰਗ ਸਰਵੇਖਣ ਦਾ ਕੰਮ 02.01.06 ਤੋਂ 10.02.2006 ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 685 ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 642 ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ 2.67 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰਕਮ 10% ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਕੀਮਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ, ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਾਸ, ਜਨਹਿੱਤ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਹਿੱਤ ◌ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ-4/17 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੋਧ/ਦਾਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ -4/17 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

29. ਫਾਈਲ ਨੋਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ 24.3.2009 ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 6/17 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 11.4.2008 ਨੂੰ 4(1)/17(4) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 11.4.2009 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 37,76,711/- ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਬੇਲੋੜਾ ਖਰਚ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 11.4.2009 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 6/17 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਟੱਲ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6/17 ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ/ਦਸਤਖਤ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 9.4.2009 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

30. ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 27.7.2009 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

31. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੈਂਡ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 880/893 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ 27.3.2008 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ 13 ਮਕਾਨ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਮਿਤੀ 27.3.2008 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਪੀ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ ਨੰਬਰ 14 ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
>
> ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ 893 ਸਕੀਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 6.10.2006 ਅਤੇ 10.10.2006 ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਟਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਕਤ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2/3 ਮਿਤੀ 10.10.2006 ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
>
> ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਲੇਆਉਟ ਪਲਾਨ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ -880 'ਤੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਭਾਵ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਲੇਆਉਟ ਪਲਾਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਲਾਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਹਨ ਜੋ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਲੇਆਉਟ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਲੇਆਉਟ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਇਸ ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੈ।

32. ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 23, 24 ਅਤੇ 27 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਕੀਮ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਸਨ, ਗਲਤ ਹੈ।

33. ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ-ਖੁਰਜਾ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ ਵਪਾਰਕ (ਪੂਰਕ) ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (1) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 5 ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 'ਦੇਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ'। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦੀ ਕੁੰਜ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਲੇਅ ਆਊਟ ਪਲਾਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਮ ਵਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਕ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਹਤ, ਡਾਕਘਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ 38.57% ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਸਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦਾ 4.9% ਹੋਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਇਕੋ ਇਕ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ 5% ਪਲਾਟ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤੱਥ *ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ, ੫੨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹੈਕਟੇਅਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

34. ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 29.3.2006 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 880 ਅਤੇ 893 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ੧੩ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਲਈ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 06.10.2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਫ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 10.10.2000 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 08.12.2006 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ/ਵਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਲਈ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ 52.361 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸਰੋਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

35. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ 11.4.2008 ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਤੁਰੰਤ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ 11.4.2008 ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ 4/17 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ ੪ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਫਾਈਲ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਦੀ ਹੈ.

36. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਢੁਕਵੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

> ਅਕਤੂਬਰ 2004 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ 52 ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ ੬ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਕਤੂਬਰ ੨੦੦੫ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਦੇਖੋ ਸੰਚਾਰ ਮਿਤੀ 29.3.2006)। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ 6.1.2006 ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਬਜ਼ਾ ਖੁਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿੱਥੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਮਾਰਚ, 2006 ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤੀਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਵੱਛ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ 29.3.2006 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ.

37. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਮਕਸਦ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੱਭਣਾ:

(1) ਕੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ?

(2) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ?

38. ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਫਾਰਮ ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਪਰ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (4) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਾਰਚ 2006 ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 9.4.2009 ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 4 (1)/(17) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ 08.10.2004 ਨੂੰ 52.361 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ 07.10.2005 ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

39. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ 2 ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

40. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੋਚਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਧਾਰਾ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ।

41. ਅਸੀਂ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸਐਲਪੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ 6.11.2009 ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਛੁੱਟੀ 27.1.2012 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਲਗਭਗ ੧੨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਖਰਕਾਰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 ਨੇ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5ਏ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਝੂਠ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਸਕੀਮ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

42. ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਾਇਦਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ/ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

